

MEDICINSKE SESTRE POTREBUJEMO BOLJ KOT KDAJKOLI PREJ

Večina ljudi si medicinsko sestro predstavlja kot uniformirano žensko, ki v bolnišnici skrbi za bolnike. Ta stereotipna predstava pa še zdaleč ne ustreza resnici. V resnici veliko medicinskih sester že od nekdaj dela zunaj bolnišnic – na domovih, v zdravstvenih centrih in ambulantah, v šolah, tovarnah in drugod. Veliko ljudi tudi ne ve, da so medicinske sestre aktivne tudi v vodstvih bolnišnic ter poučujejo in raziskujejo. V številnih deželah to delo opravljajo tudi moški. Zaradi ogromnega števila ljudi, ki opravljajo to delo, in zaradi raznolikosti dela samega, je vsako posploševanje tega, kaj »medicinska sestra« pomeni, tvegano, praktična definicija ali kategorizacija pa nemogoči. Tudi vprašanje zakonodaje in pravne ureditve področja je težko. Medicinska sestra je lahko v določeni deželi visoko izobražena in izurjena strokovnjakinja, odgovorna za svoje delo, njena kolegica kje drugje – pogosto ji pravijo bolničarka – pa je malone brez izobrazbe in pri svojem delu povsem odvisna od drugih. Odgovor na vprašnje »Kaj pomeni medicinska sestra« torej še malone ni preprost.

Skrb za zdravje, preprečevanje bolezni in negovanje bolnih so reči, ki pravzaprav ne označujejo kakega določenega poklica – to so področja, s katerimi se ukvarja marsikdo. Pravzaprav večino nege in zdravljenja ne opravijo profesionalke, ampak bolnikovi sorodniki. Po tradiciji nego in skrb za bolnike opravljajo matere, babice, mlada dekleta ali sosede. To se najbrž ne bo nikoli spremenilo, in tega se povsem zavedajo tudi zdravstvene oblasti. Medicinske sestre se zavedajo, da niso le aktivne izvrševalke zdravstvene nege, ki skrbijo za profesionalno opredeljene potrebe pasivnih bolnikov, ampak ljudem pomagajo predvsem pri tem, da sami skrbijo za svoje zdravje. Medicinska sestra – ali tehnik – poučuje, vzgaja in pomaga pri delu, ki ga izvajajo družine in skupnosti. Delo medicinskih sester in njihovo izobraževanje morata biti zato usmerjena predvsem k temu cilju in naravnana tako, da se odzivata na lokalne – in spreminjajoče se – potrebe skupnosti. Delo in izobraževanje medicinskih sester morata potekati v povezavi z drugimi zdravstvenimi dejavnostmi, ki so se razvile v zadnjem desetletju.

V številnih deželah sta delo in izobraževanje medicinskih sester v krizi, predvsem zaradi upadajočega števila mladih, ki bi se želeli izobraziti za ta poklic. Dokler družba ne bo bolj cenila nege in dela žensk in ga tudi ne bo ustrežneje nagrajevala, tudi poklic medicinske sestre ne bo privlačen za mlada dekleta; izobražene in motivirane ženske si bodo prizadevale uspeti v poklicih, ki imajo večji družben ugled in so bolje plačani. Družbene posledice takšnega stanja bodo pogubne za zdravje in blaginjo vse družbe. V deželah v razvoju in v razvitih deželah so potrebe po dobro organizirani sestrski in babiški službi velikanske.

Bolj kot kdajkoli doslej se moramo sporazumeti glede ključnih vprašanj: se pravi KDO, KAJ in ZAKAJ ter KAKO v zdravstveni negi. Medicinske sestre, drugi zdravstveni delavci in skupnost, v okviru katere delujejo, se morajo otresti ustaljenih stereotipov ter privzeti prožnost in upreti pogled v prihodnost. To je včasih naporno in težavno, a le tako bomo lahko ustvarili sestrsko in babiško službo, ki bo primerna za tretje tisočletje.

Dr. Hiroshi Nakajima,
generalni direktor
Svetovne zdravstvene organizacije